

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE**

Seduta tat-12 ta' Dicembru, 2007

Citazzjoni Numru. 1463/2001/1

Anne Grech.

vs

Francis *sive* Frank Scicluna.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 20 ta' Awissu 2001 a fol. 1 tal-process, u pprezentata quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallel David Scicluna fejn gie premiss:-

Illi l-attrici u l-konvenut ikkoabitaw ghal madwar tnax-il sena (12);

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi matul dan il-perjodu l-attrici pprestat servigi u assistenza lill-konvenut, fuq talba ta' l-istess konvenut, bil-weghda li kien sejjer jikkompensaha ta' l-isforzi taghha;

Illi ghal dawn is-servigi hija qatt ma giet ikkompensata mill-konvenut u, minkejja li nterpellatu sabiex jikkompensaha, huwa naqas li jaghmel dan;

Illi ghalhekk l-istess attrici talbet lill-konvenut jghid ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex:-

1. Tiddikjara li l-attrici ipprestat servigi lill-konvenut;
2. Tillikwida, okkorrendo permezz ta' periti nominandi, dik is-somma li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha gusta bhala kumpens ghas-servigi u assistenzi rezi mill-attrici lill-konvenut kif premiss;
3. Tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attrici l-ammont hekk likwidat.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittra nterpellatorja tal-4 ta' Mejju 2001 u tal-mandat ta' sekwestru numru 2236/01, u bl-imghaxijiet skond il-ligi sad-data tal-pagament effettiv, kontra l-konvenut li hu minn issa ngunt ghas-subizzjoni. B'riserva ghal kull azzjoni fil-ligi.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda ta' l-attrici a fol. 3 tal-process.

Rat li din il-kawza kienet appuntata ghas-smigh minn din il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallel David Scicluna ghas-seduta tat-8 ta' Ottubru 2002.

Rat in-nota ta' Anne Grech datata 24 ta' April 2002 a fol. 17 tal-process li permezz taghha pprezentat ic-citazzjoni ghall-finijiet u sabiex jigi rikostruwit il-process.

Rat li din il-kawza kienet appuntata ghas-smigh minn din il-Qorti kif presjeduta ghas-seduta tat-22 ta' Ottubru 2002.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallel David Scicluna tat-8 ta' Ottubru 2002 fejn b'ordni ta' l-istess Qorti, *in vista* ta' l-arrangamenti godda fit-tqassim tad-dmirijiet ta' l-Mhallfin, il-kawza giet differita biex tinstema' minn din il-Qorti diversament presjeduta ghad-19 ta' Frar 2003.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallel Noel Cuschieri tad-19 ta' Frar 2003; u tal-4 ta' April 2003 fejn il-kawza giet differita ghas-6 ta' Mejju 2003 ghan-notifika tal-konvenut.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut datata 21 ta' April 2003 a fol. 27 tal-process fejn gie eccepit:-

1. Illi *in linea* preliminari d-domandi attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt peress illi l-*kwazi kuntratt* ta' servigi huwa null fil-kaz odjern u b'hekk it-talbiet attrici ghall-kumpens m'hijiex gustifikabbli billi l-element ta' "*causa*" hija mankanti u dan peress li hija llecita u mmorali ghaliex l-attrici kienet taf in-natura tar-relazzjoni taghha mal-konvenut, kwindi t-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess attrici;

2. Illi subordinatament u minghajr ebda pregudizzju ghall-premess id-domandi attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt billi mhux minnu li saret xi talba da parti ta' l-esponenti ghall-prestar ta' servigi jew assistenza kif qed jigi allegat, kwindi t-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess attrici;

3. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess it-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt peress illi mhux minnu li l-partijiet kienu jikkoabitaw ghal madwar 12-il sena kif qed jigi allegat u kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kaz, u *inoltre* kif stabbilit b'mod car u inekwivoku' talba ta' kumpens ghal servigi tista' *se mai* issir biss fuq bazi *per diem* dwar servigi li gew resi fl-ahhar hames (5) snin ta' qabel il-gurnata li fiha saret it-talba u mhux kif qed jigi mitlub fil-kaz odjern, apparti l-fatt li

wiehed irid jezamina x' servigi gew resi fl-imsemmi perjodu;

4. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess it-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt billi l-istess esponenti kien ferm generuz ma' l-attrici u dan kif ser jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kaz u b'hekk l-istess attrici hija gia` *oltre* li *ben* ikkompensata, kwindi f' dan il-kaz ukoll it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess attrici.

5. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenut a fol. 28 u 29 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallel Noel Cuschieri tas-6 ta' Mejju 2003 u tal-10 ta' Gunju 2003 fejn meta ssejhet il-kawza deher Dr. Aaron Mifsud Bonnici ghall-attrici prezenti. Deher il-konvenut assistit minn Dr. Ivan Gatt. Il-Qorti fuq talba tal-partijiet ordnat li l-atti tarrikors 1454/01 fl-istess ismijiet tal-kawza odjerna jigu allegati ma' din il-kawza odejrna. Il-kawza giet differita ghal allegazzjoni tal-process ghat-2 ta' Lulju 2003; u tat-2 ta' Lulju 2003; u tal-15 ta' Ottubru 2003 fejn meta ssejhet il-kawza deher Dr. Ivan Gatt ghall-konvenut. Il-kawza giet posposta. Il-kawza regghet issejhet u deher l-Assistent Registratur Albert Portelli li pprezenta l-process fil-kawza 1454/01. Il-kawza giet differita biex il-partijiet jirregolaw ruhhom dwar il-provi li gew inseriti ghas-7 ta' Novembru 2003; u tas-7 ta' Novembru 2003.

Rat in-nota ta' l-attrici datata 2 ta' Frar 2004 a fol. 49 tal-process li permezz taghha pprezentat l-affidavit taghha stess fl-atti tal-kawza.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallel Noel Cuschieri tal-4 ta' Frar 2004; u tat-22 ta' April 2004 fejn xehedu Silvana Naudi u Maurice Azzopardi; tas-26 ta' Mejju 2004; u tat-22 ta' Gunju 2004 fejn xehdet Anne

Kopja Informali ta' Sentenza

Grech; tat-22 ta' Ottubru 2004; tal-1 ta' Dicembru 2004; tad-9 ta' Frar 2005; tal-1 ta' April 2005; tas-17 ta' Mejju 2005; tat-22 ta' Gunju 2005; u tas-16 ta' Novembru 2005 fejn il-kawza thalliet ghall-istess skop tal-verbal precedenti.

Rat in-nota tal-konvenut datata 10 ta' Gunju 2005 a fol. 87 tal-process li permezz taghha esebixxa l-affidavit tieghu stess (Dok. "FS").

Rat l-ordni ta' din il-Qorti kif illum presjeduta tat-31 ta' Jannar 2006 u tad-29 ta' Marzu 2006, u l-verbali tas-seduti mizmuma quddiem l-istess Qorti hekk presjeduta tal-25 ta' Mejju 2006 fejn meta ssejhet il-kawza deher Dr. Aaron Mifsud Bonnici ghall-attrici. Il-konvenut u Dr. Ivan Gatt issejhu diversi drabi baqghu ma dehru. Dr. Aaron Mifsud Bonnici ddikjara li kull ma baqaghlu hu kontroezami tal-konvenut. Il-Qorti nnominat bhala Assistent Gudizzjarju lil Dr. Josette Demicoli u ordnatilha li zzomm seduta wahda fil-mori ta' dan id-differiment ghall-kontroezami ta' l-istess konvenut, u l-provi ta' l-attrici gew dikjarati maghluqa. Il-kawza giet differita ghall-finali trattazzjoni ghat-22 ta' Novembru 2006; tat-22 ta' Novembru 2006; u tal-20 ta' Frar 2007 fejn il-kawza giet differita biex l-Assistent Gudizzjarju Dr. Josette Demicoli tesplita l-inkarigu taghha u taderixxi ruhha mad-digriet ta' din il-Qorti fil-mori ghat-2 ta' Mejju 2007.

Rat il-verbali tas-seduti kollha mizmuma quddiem l-Assistent Gudizzjarju Dr. Josette Demicoli kif mitluba mill-Qorti.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif hekk presjeduta tat-2 ta' Mejju 2007 u tat-28 ta' Gunju 2007 fejn meta ssejhet il-kawza deheru d-difensuri tal-partijiet. Dr. Ivan Gatt talab li jaghmel nota ta' referenzi. Il-Qorti laqghet it-talba u pprefiggiet terminu ta' tletin (30) jum lil Dr. Gatt, bil-*visto* jew notifika lid-difensur tal-kontro-parti li jkollu tletin (30) jum biex jaghmel nota ta' referenzi responsiva. Il-kawza giet differita ghas-sentenza in difett ta' ostakolu ghat-12 ta' Dicembru 2007.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ix-xhieda kollha hemm moghtija.

Rat l-atti kollha pprezentati mill-partijiet..

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

Illi l-azzjoni attrici titratta dwar talba sabiex hija tigi kumpensata ghal servigi li allegatament pprestat lill-konvenut ghall-perjodu ta' tnax-il sena, u dan peress li hija allegat li l-konvenut kien wegħda li ser jikkompensaha izda dan baqa' ma għamlux.

Illi l-konvenut min-naha tieghu ecceppixxa li l-kawza hija bbazata fuq kawza llecita u mmorali u għalhekk it-talba attrici għandha tigi michuda bl-ispejjez; li l-konvenut qatt ma talab għall-ebda servigi; illi mhux minnu li l-attrici pprestat servigi għal 12-il sena, u fi kwalunkwe kaz il-kawza ta' servigi tista' ssir fuq bazi *per diem* u relattiv għall-perjodu ta' hames snin qabel ma tkun saret it-talba; li bla pregudizzju għall-premess il-konvenut kien ferm generuz mal-attrici b'dan li kkompensaha sew u għalhekk it-talbiet attrici għandhom jigu michuda.

Illi l-attrici qed tibbaza l-azzjoni tagħha fuq l-allegazzjoni li hija kienet issajjar, tnaddaf id-dar u hwejjeg tal-konvenut u dan għall-perjodu ta' tnax-il sena minn 1989 sakemm ir-relazzjoni bejn l-istess spiccat f'Gunju 2000; għall-ewwel għamlet kalkolu ta' sitt siegħat kuljum bi Lm15 (€34.94) kuljum għall-perjodu ta' hames snin li jwassal għas-somma ta' Lm27,375 (€63,766.60). Hija tammetti li l-istess konvenut kien jagħti lill-attrici mitejn fix-xahar sabiex jinxtara l-ikel u li kien iħallas il-kontijiet kollha tal-fond jew fondi fejn kienu joqghodu. Tgħid li qabel ma għamlet dan hija kienet taħdem ma' l-Air Malta u kienet ukoll *manageress* f'hanut, izda telqet minn dan kollu għaliex il-konvenut kien wegħda li kien ser jikkompensaha. Ssostni li l-konvenut xtralha diversi rigali u ta karozza tal-valur ta'

Lm10,000 (€23,293.73), u li l-istess konvenut kien ihallas il-kontijiet kollha kemm rigward ta' dawl, ilma, *telephones* u *cable television*, kien ihallas nofs l-ispejjez tal-privat u ta' l-iskola tat-tifel taghha u sabiex xtratlu kompjuter. Sostniet li kienet inxtrat *maisonette*, wara li hija bieghet il-*maisonette* taghha "Cane", Triq is-Sejjieh, Swieqi, u f'din kien l-operazzjoni kien involut il-konvenut, u li l-fond li ghandha llum jiswa skond hija ftit izjed minn dak li kellha; meta kienu johorgu jieklu barra fil-*weekends* kien ihallas kollox il-konvenut. Dan gie kkonfermat fl-affidavit taghha pero' jidher li sar tentattiv mill-istess sabiex tkabbar iktar il-partecipazzjoni taghha.

Illi min-naha l-ohra l-konvenut sostna li apparti li kien jaghti lill-konvenuta Lm200 (€465.87) fix-xahar u kien xtara b'kemm jiswew Lm17,000 (€39,599.35) fi hwejjeg ohra ghalha, huwa dejjem sostna li ghall-ahhar hames snin ma kienx jghix regolarment ghand il-konvenuta ghalkemm kien xorta jtiha l-ammont ta' Lm200 (€465.87) fix-xahar. Dwar il-karozza sostna li mill-ammont ta' Lm10,000 (€23,293.37) kien baqa' Lm4,000 (€9,317.79) dejn, li minnhom hallas Lm2,000, (€4,658.75) wara li ftehim f'dan is-sens ma' l-attrici. Jghid li l-*maisonette* li ghandha l-attrici llum tiswa Lm50,000, (€116,468.67) u kienet mixtrija minnu, mentri dik li kellha kienet inbieghet ghal Lm20,000 (€46,587.47), u jghid li meta nbieghet din id-dar, kien inqata' dak li kien dovut lill-Gvern, thallas il-Lohombus, u l-bilanc ta' Lm6,000 (€13,976.24) haditu l-attrici, mentri biex inxtrat id-dar il-gdida l-attrici ma hallset xejn. Dwar dan l-istess konvenut amplifika fl-affidavit tieghu.

Illi dwar l-ewwel eccezzjoni din il-Qorti thoss li l-fatt li l-istess partijiet kellhom relazzjoni bejniethom ma jfissirx necessarjament li l-attrici ma tistax tressaq azzjoni dwar servigi minnha resi u dan anke a bazi ta' dak ritenut fis-sentenza fl-ismijiet "**Maria armla minn Paul Pace et vs Maria Melita Cachia et**" (P.A. (PS) – 16 ta' Gunju 2003) u dan peress li kif gie drabi ohra ritenut minn dawn il-Qrati "*non bisogna concludere che ogni obbligazione assunta da un uomo a favor di una donna colla quale ha relazione illecita sia necessariamente contraria ai buoni costumi*"

“Emma Perrotti vs Negte. Antonio Vella Zarb” (Q.K. 14 ta' Jannar 1927), tant li gie ritenut li *“le obbligazioni che segue tra uomo e donna nell'epoca quando intercedono tra di loro relazioni illecite, non e' necessariamente fondate u causa illecita”* **“Pietro Muscat vs Adelaide Farrugia et”** (A.C. 12 ta' Jannar 1931) u **“Anna Scargale vs Emmanuele Cutajar”** (A.I.C. - 16 ta' Marzu 1934).

Illi dwar il-mertu ta' l-azzjoni attrici jinghad ukoll li huwa oneru ta' l-attrici li tipprova l-allegazzjonijiet minnha vantati u ghalkemm din il-Qorti thoss li l-attrici rrendiet servigi lill-konvenut pero' certament dan mhux ghall-perjodu kollu minnha pretiz izda ghall-perjodu ferm anqas u dawn lanqas saru fuq rikjesta tal-konvenut.

Illi f'dan il-kuntest jinghad li ghalkemm hija tallega li ghexet mal-konvenut ghal tnax-il sena jidher li hija qed tillimita t-talba taghha ghall-ahhar hames snin, tant li fl-affidavit taghha hija ghamlet kalkolazzjoni fuq din il-bazi ta' sitt sieghat Lm2.50 (€5082) fis-siegha ghal hames snin li jwasslu ghall-ammont ta' Lm27,375 (€63,766.60).

Illi pero' din il-Qorti thoss li x-xhieda ta' l-attrici fuq dan iz-zmien hija kontradetta sew mill-konvenut peress li jidher li ghalkemm l-istess partijiet saru jafu lil xulxin fis-sena 1989 bdew jghixu flimkien biss fin-1992 u damu jghixu hekk flimkien biss sa Mejju 1993, peress li jirrizulta li kien hemm disgwidi serji bejniethom u dan huwa kkonfermat mill-ittra legali datata 7 ta' Mejju 1993 (Dok. “FS1”).

Illi jirrizulta wkoll li l-partijiet regghu ltaqghu flimkien fis-sena 1995, izda kien biss fin-1998 li bdew jghixu flimkien u dan sa Jannar 2000. B'hekk iz-zmien fejn l-attrici ghamlet l-istess prestazzjonijiet huwa dejjem ferm inqas minn dak allegat mill-attrici.

Illi ghalkemm huwa veru li huwa pjuttost difficili biex tifhem kif minkejja li partijiet kienu qed jghixu flimkien ghal xi zmien bhala mara u ragel u kif f'tali relazzjoni dak li taghmel parti ghall-ohra jistghu jsiru bl-idea li jigu kkompensati din il-Qorti thoss li f'din il-kawza jirrizulta li l-attrici kienet qed tippretendi li tigi b'xi mod ikkompensata

ghas-servigi minnha ndikati tant li l-istess konvenut jistqarr fix-xhieda tieghu tal-31 ta' Awissu 2001 li l-istess attrici kienet semmietlu li kienet trid xi tip ta' kumpens tant li sostna li *"kienet titolbni li jkollha xi tip ta' sigurta' jekk ma nkomplux flimkien..."*.

Illi fil-fatt hija l-gurisprudenza affermata llum li f'materja ta' servigi hemm il-prezunjoni hi l-istess ghandhom jigu ritenuti pprestati bi speranza ta' kumpens. Biex taqa' din il-prezunjoni jridu jikkonkorru cirkostanzi tali li jiggustifikaw konkludentement il-gratuwita' u l-intenzjoni tal-gratuwita' u rinunzja ghall-kumpens ghas-servigi ma ghandhomx jigu akkolti facilment (ara **Giuseppe Deidun vs Emilia Poggi**, Vol. XXXVIII.II. pg 568;) **"Sarah Caruana vs Francis Mallia"** – P.A.(RCP) – 25 ta' April 2002) **"Anthony Catania proprio et vs Maria Agius"** (P.A. (TM) – 11 ta' Dicembru 2003).

Illi pero' din il-Qorti thoss li mill-provi prodotti jirrizulta li ghas-servigi li l-istess attrici tippretendi li ghandha tithallas dwarhom, hija giet ampjament u generosament ikkompensata mill-konvenut tant li jirrizulta li minbarra s-somma ta' Lm200 (€465.87) fix-xahar li huwa kien jaghti lilha, u l-hlas tal-kontijiet kollha dovuti, huwa kien nefaq diversi sommom ta' flus sostanzjali fuq l-attrici nkluz li hallas sabiex trasferixxa lill-attrici l-fond indikat fil-kuntratt tat-12 ta' Gunju 2002, wara li hija kienet bieghet il-fond li kellha u hija kienet inkassat il-flus ta' l-istess bil-mod kif indikat mill-istess konvenut fl-affidavit tieghu; mhux biss izda jirrizulta wkoll li l-istess konvenut ghen lill-istess attrici sabiex hija lestiet l-istess fond, inkluz il-hlas tas-somma ta' Lm2,000 (€4,658.75), apparti li l-konvenut kien hallas ukoll il-kera tal-fond li fih kienet tabita l-attrici sakemm tlesta l-fond taghha, u dan wara li ovvjament il-partijiet ma baqghux jghixu flimkien. Dan apparti li l-istess konvenut kien ihallas nofs l-ispejjez ta' l-edukazzjoni tat-tifel tal-attrici u wkoll kien jixtri oggetti ghall-istess tifel ta' l-attrici, apparti li kien naturalment imantni lill-istess kemm fiz-zmien meta l-istess partijiet kienu jghixu flimkien u wkoll f'perjodi ohra.

Illi mhux hekk biss izda jirrizulta li huwa xtara lill-konvenuta wkoll zewg karozzi, wahda minnhom Rover

Cabriolet, li almenu l-parti kbira tal-prezz ta' l-istess thallsu mill-istess konvenut, u dan apparti li jidher li bejn id-data tal-31 ta' Awissu 1994 sa 14 ta' Novembru 1996 inhargu *cheques* tal-Bank of Valletta mill-konvenut favur l-attrici fl-ammont ta' xejn inqas minn Lm6,460 (€15,047.75) (Dok. "FS4" sa Dok. "FS7), mentri skond rendikont esebit bhala Dok. "FS 8" u dokumenti ohra esebiti bhala Dok. "FS 9" sa Dok. "FS 11" jidher li l-attrici rceviet diversi ammonti sostanzjali ohra minghand l-istess konvenut, b'dan li din il-Qorti thoss, li b'dak li qalet l-istess attrici, u bix-xhieda tal-konvenut kif korroborata mill-istess dokumenti annessi mal-affidavit tieghu jirrizulta li ghal kwalunkwe dritt ta' servigi li l-istess attrici seghtet kellha hija giet pjenament ikkompensata. Jigi rilevat f'dan il-kuntest li l-provi mressqa mill-konvenut, inkluzi d-dokumenti minnu prodotti ma gew bl-ebda mod kontradetti mill-attrici u fil-fatt baqa' ma sarx kontro-ezami tieghu.

Illi ghalhek t-talbiet attrici qed jigu michuda.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi filwaqt li tilqa' r-raba' eccezzjoni tal-konvenut, **tichad it-talbiet attrici** peress li huma nfondati fil-fatt u fid-dritt ghar-ragunijiet hawn premessi.

Bl-ispejjez kontra l-attrici.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----